

*PHILOSOPHICAL
TRANSACTIONS:*

II. An extract of a letter from Dr. Wallis, of May 4. 1697, concerning the cycloeid known to cardinal cusanus, about the Year 1450; and to Carolus Bovillus about the Year 1500

Dr. Wallis

Phil. Trans. 1695 **19**, 561-566, published 1 January 1695

Email alerting service

Receive free email alerts when new articles cite this article - sign up in the box at the top right-hand corner of the article or click [here](#)

II. An Extract of a Letter from Dr. Wallis, of
 May 4. 1697, concerning the Cycloeid
 known to Cardinal Cusanus, about the Year
 1450; and to Carolus Bovillus about the
 Year 1500.

ENARRAT *Torricellius*, inter opera sua Mathematica
 Anno 1644 edita, Quod *Cycloidem* consideraverat
Galilæus tum ante annos 45, (adeoq; Anno saltem
 1599, aut adhuc prius:) Quodque adjacentis Figuræ
 Quadraturam aggressus fuerit (& quibus modis sit ag-
 gressus;) sed non est assecutus.

Eandem Curvam *Anonymous* quidam Gallus, in
l'Historie de la Roulette, Anno 1658 Gallice edita;
Mersenne tribuit; ut qui Anno 1615 (primus omnium,
 ut ipsi videtur,) eam Gallis suis considerandam propo-
 suit, *la Roulette* dictam, seu *Trochoidem*. Non quod ipse
 Figuræ Quadraturam invenerit (aut quidem aggressus
 fuerit;) sed quod considerandam proposuerit.

Et quidem omnino fieri potest, ut *Mersennus*, per se,
 in eandem Curvam inciderit, (nolim enim meritissimo
 Viro quicquam derogare,) nescius eam a *Galilæo* fuisse
 ante consideratam. Num autem id sciverit, aut non sci-
 verit *Mersennus*, non constat. Ut cunque vero (sive
 sciverit sive non sciverit) *Mersenne* non debet præjudi-
 cio esse, aut vitio verti, quod eam porro considerandam
 proposuerit. Certum enim est, eam (sive Curvam, si-
 ve Figuram adjacentem,) non fuisse tum temporis ita
 perspectam prout nunc est.

Anno demum 1644, *Torricellius* suam edidit Figuræ
 Quadraturam, (Demonstratione munitam,) nempe, *Cy-
 cloidem esse Circuli Genitoris Triplam*; Modumque du-

P p p p

cendi

eeendi *Tangentes*. Et quidem primus omnium, quod sciam, hæc edidit.

Sed *Robervallium*, aiunt, Anno 1634, hanc Quadraturam prius invenisse; quamvis ea non fuerit typis edita, (nec quidem sciq an etiamnum sit.) Quod quidni verum sit, non video: quamvis id nesciverit *Torricellius*.

At certum est, neque *Mersennum*, neque *Galileum*, primos esse qui Curvam hanc consideraverint. Extat enim apud *Carolum Bovillum*, inter opera sua Mathematica, Annis 1501, 1503, 1510, edita; & speciatim in eo ubi agitur de *Circuli Quadratura*.

Ubi, inter alia plura, ostendit, Quod (dum Circulus super rectam in plano volvitur perimetro æqualem) quodlibet Peripheriae punctum (ascendendo & descendendo) Curvam describit (nempe, eam quam jam *Cycloidem* dicimus;) & quidem, quodlibet in circuli plano Punctum intra circulum (solo Centro excepto) ascendendo & descendendo curvam itidem describit, (nempe, quam jam dicimus *Cycloidem Protractam*;) Centro autem describitur *Recta*, perimetro æqualis.

Ostendit item, Quod Parallelogrammum intra quod volvitur Circulus (illud, puta, quod Cycloidi circumscribitur,) est *Circuli Quadruplum*. Unde foret illatu facile, Quod (si eximatur, medio loco, circulus qui est Cycloidis Axi circumpositus) Parallelogrammi reliquum foret *Circuli Triplum*. Quod vix aliud est quam *distorta Cyclois*; saltem huic æquatur. Vel, si auferatur, id quod est extra Cycloidem, (quod ostendi potest circulo æquale) manebit Cyclois, circuli Tripla. Sed hoc ea ætate non innotuit.

Sed & (ante *Bovillum*) Cardinali *Cusano* notam fuisse constat. Quem in plerisque sequitur *Bovillus*, ab eo plurima mutuatus; (quod qui utrumque legerit, non dubitabit;) quem & aliquoties citat.

Extat

Extat utique in vetusto Codice Manuscripto, (quem
ego nuper intuli in Bibliothecam Mathematicam Oxo-
niæ, quam Savilianam dicitur,) a quodam Johanne
Scoblant, Aquisgrani, descripto; Anno 1454; vetusto
charactere qui eam ætatem sapit. *Aquisgrani*, inquam,
sic enim lego quod ibi scribitur *Aquisg.*

Id liquet ex Notis, quas ad variorum Tractatum cal-
cem subjunxit scriba; quo die fuerit Tractatus ille absolu-
tus. Nempe, ad calcem unius, *Finivi Aquisgrani, Anno Dom.*
1451, Octava Sci. Leopardi. J. Scoblant. Ad calcem alterius,
Ipsa die Annunciationis 1454, Aquisgrani, Jo. Scoblant.
Ad calcem hujus de quo agitur, *Jo. Scoblant Aquisgrani*
1454, Febr. die Sci Mathiæ: Ad calcem alterius, *Per*
me Jo. Scoblant 1454 Aprilis die 18. Ad calcem ulti-
mi, *1454, 28 Aprilis, per Jo. Scoblant Script'.* Ut de
codicis antiquitate non sit dubitandum. Quanto autem
prius, Tractatum hunc conscripsit *Cusanus*, quam codi-
cem hunc descripsit *Scoblantus* ille; non liquet. Certe
non multis annis; quippe in Pontificatu Papæ *Nicolai V.*
cui dicatur.

Hic, inter opuscula quædam Cardinalis *Cusani*, (ubi
agitur de Quadratura Circuli, Mechanice perficienda,) con-
spicitur hæc Figura. Codicem oito MS. quia, in
codicibus editis, Figura perperam describitur. Et qui-
dem, in MS. haud satis accurate, sed rudiori manu,
descripta est (prout sunt istius codicis Figuræ omnes) & a
scriba qui videtur rem ipsam haud satis intellexisse. Sed
quæ (ad mentem *Cusani* restituta) sic se habet. *vid. Fig. I.*

Ubi notandum est (ex antecedentibus apud *Cusa-
num*) quod *hp* est ipsi constans character quo desig-
nat *Semidiametrum circuli expositi*: Et ab constans cha-
racter quo designat *Rectam æqualem ejusdem Perimetro*;
puta, quam Circulus super Planum volutus commen-
surat suæ Perimetro æqualem. His præsuppositis; *Cu-
sani* verba (quæ hanc Figuram spectant) rite intelli-
gantur. *viz.*

(564)

*"Dato Circulo, Quadratum æ-
" quale assignare. Hoc sic facito. In-
" ter hp [hoc est, semidiametrum
" expositi Circuli:] & medietatem
" ab, [hoc est, Rectæ quam Circu-
" lus super Planum volutus, com-
" mensurat suæ perimetro æqua-
" lem,] recipias medium proporti-
" onale; per nonam sexti Euclidis:
" [intellige, secundam Editionem
" Campani; quæ est, in Editione
" Clavii, 13 e 6.] quod est costa
" Quadrati æqualis.*

Hæc est Cusanus constructio hu-
jus Figuræ, suis verbis. Unde mani-
festum est; Quod (coincidentibus
punctis *p a* in puncto contactus
prioris Circuli) curva quam descri-
bit *p* punctum, dum circulus vol-
vitur ab *a* ad *b* (cui Curvæ nomen
non assignat Cusanus) est ea curva
quam jam Cycloidem aut Trochoi-
dem dicimus: Rectaq; contactuum
puncta conjungens, est (quæ jam
dicitur) Basis Cycloidis; Quodque
ab seu *pb* æqualis censi debet
Perimetro expositi Circuli. (Secus
enim, Costa Quadrati Circulo æ-
qualis, non foret media proporcio-
nalis inter medietatem hujus &
Semidiametrum expositi Circuli.)

Quod

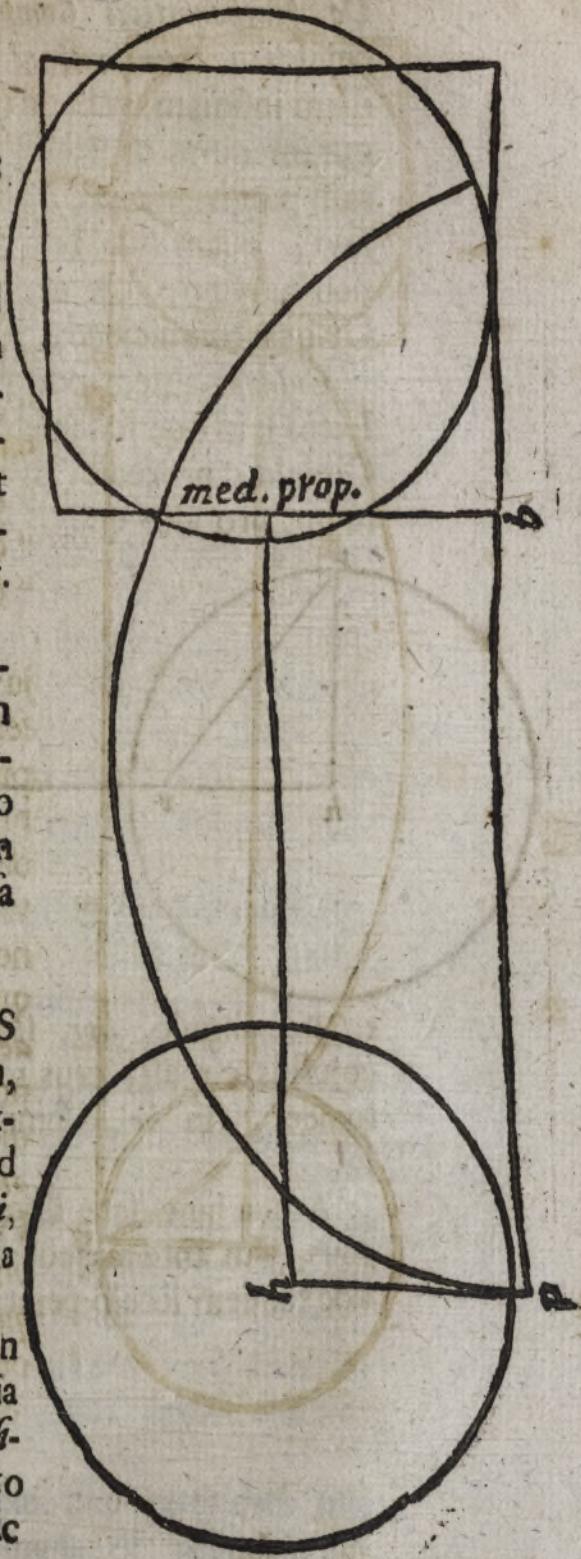
(565)

Quod cum Scriba non satis animadverterit, rudi manu Figuram delineavit; Circulos describens justo maiores; Punctumq; *p*, quod ponendum erat in Circuli peripheria, ille paulo inferius ponit; Punctumq; *b*, quod ponendum erat in contactu posteriori, ponit ille paulo circa; Curvamq; puncto *p* descriptam, quæ terminanda erat in ipso punto posterioris contactus, ille paulo ultra terminat. Quæ facile excusanda forent.

Sed & (quod rem totam manifesto mendo perturbat) costam infimam Quadrati Circulo appetati (quæ ponenda erat paulo supra Figuræ Basin) ille cum Base confundit; quasi in ipsa Base producta jaceret.

Quam Figuram, ut in MS comparet rudiuscule delineatam, libet hic fideliter exscriptam exhibere; ut Lectori constet quid fieri debuit ad mentem Cusani, & quid factum sit ex imperitia scriptoris.

Atque hoc idem peccatur in Libris Editis: Ubi, inter alia plura opera Cusani, Edita Basileæ 1565 (sed &, credo, multo prius) habetur Tractatus hic

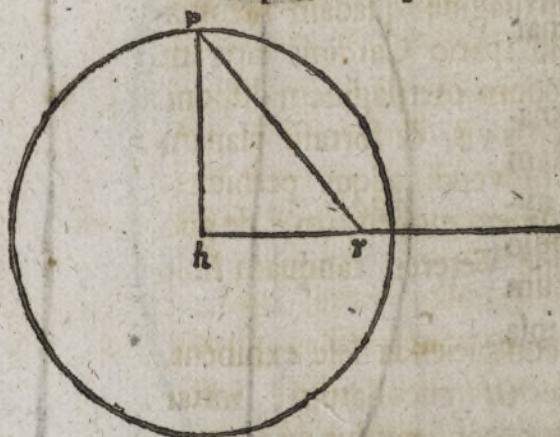

De

(56)

*De Mathematicis Complementis; cum Annotationibus
cujusdam Omnisancti: Qui (præterquam quod costam
illam infimam, vel non posuit, vel perperam posuit) Fi-
guram nimis contrahit: Et, pro curva Cycloidis, perpe-
ram pingit Arcum Circuli; omnino contra mentem Cu-
sani; quam ille non satis intellexit. Figuram illam
non appono: Ut nec quæ apud Bovillum habentur:
Ut quæ conspicienda habentur in libris Editis.*

*Cusanus autem postquam hanc Quadrati Costam (seu
Latus) in hoc schemate designaverat pro uno aliquo
Circulo; procedit (in alio Schemate) ad Mechanismum
suum, pro alio quovis Circulo, accommodandum, viz.*

*Et medietatem costæ sig-
na in linea quæ ad angulum
rectum conjungitur hp in
Centro, & sit hr , trahen-
do pr: & habes angulum
 hpr : Quem facito ex ære
aut ligno. Et, modo quo
supra, cum illo omnes Cir-
culos quantocvys quadrare
poteris. Nempe, Forma-*

*to hoc angulo, hpr , si ponatur super hp semidiameter
cujusvis circuli; crus reliquum (anguli sic formati) ab-
scindet, in hr , semi-latus Quadrati Circulo æqua-
lis.*

*Atque hinc satis liquet, Cycloidem quam nunc dici-
mus, jam ante aliquot secula fuisse consideratam: Sed
hoc tandem seculo penitus perspectam.*